

වර්තමාන කාලයේ ස්වයං-නිර්ණා

අයිතිය

ධනේෂ්වර ක්‍රමය වර්ධනය වීමත් සමග වම ක්‍රමයට ආවේණික වූ බෙදා පාලනය කිරීමේ ස්වභාවය වැඩි කරන පන කොටස් විසින් තේරුම් ගනු ඇතැයි ද, වමකින් සියළුම ජාතිකවාදයන් ක්‍ෂය වී යනු ඇතැයි ද යනුවෙන් ගත වුණු සියවස තුළ විශ්වාසයක් තිබුණා. වනෙන් දෙවෙනි ලෝක යුද්ධයෙන් පසුව ජාතික විමුක්තිය සඳහාත්, වෙන් වෙන් ජාතික රාජ්‍යයන් ගොඩ නැගීම සඳහාත් කැප වුණු ව්‍යාපාර සහ අරගල දියත් වුණා. බලාපොරොත්තු වුණු ආකාරයට ජාතිකවාදය ක්‍ෂය වී යාමක් සිදු වුණේ නැත.

බොහෝ විට දැන් තිබෙන්නේ ලෝකය පුරාම, වකිනෙකාගේ දෘෂ්ටි කෝණය අනුව නොයෙකුත් ජාතිකවාදී සහ වෙනත්විම්වාදී ව්‍යාපාරයන්ට සහයෝගය දීමක් හා විරෝධය පෑමක් පමණයි. එක්සත් ජනපදයත්, රුසියාවත් ඇතුළු ඇතැම් රටවල් තමන්ගේ බල ප්‍රදේශයන් රැක ගැනීමටත්, අනෙකු බල ප්‍රදේශ දුර්වල කිරීමටත් මෙම ව්‍යාපාර සහ අරගල උපයෝගී කර ගන්නවා. මා දැකිය හැක්කේ රටවල් විසින්ම විසඳා ගැනීමයි. වනෙන් එසේ සිදු වී තිබෙන්නේ රටවල් කිහිපයක පමණයි. ලොව පුරා දිගින්දිගින් පවතින වචන විවේක ප්‍රශ්න වලට මුලික වී තිබෙන වක කරුණක් නමයි ස්වයං-නිර්ණා සඳහා ජාතීන්ට තිබෙන අයිතිය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය.

සමහරු මේ දිනවල මානව අයිතිවාසිකම් ගැන කතා කරන්නටත් අකමැත්තයි. කොහොම වුණත් ලෝකයේ අද පවතින බොහෝ ජාතික ප්‍රශ්න වලට හේතුව ඇතැම් ජන කොටස් වල මානව අයිතීන් උල්ලංඝනය කිරීම නිසා හෝ, පහර ගැසීම් නිසා හෝ, නොසලකා හැරීම නිසා හෝ, වසේ නැතහොත් ඔවුන්ට එසේ හැකි යාම නිසා හෝ බව පෙනේ. නූතන මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව නොයෙක් ආකල්ප සහ අදහස් අප අතර පවතිනවා. උදාහරණයක් හැටියට අත්තෝමනික පාලන වලට වරදකරු කැරලි ගසන්නට ජනතාවට අයිතියක් තිබෙන බව සමහරු පිලිගන්නවා. එසේ කැරලි ගැසීමට ජනතාවට තිබෙන අයිතිය යුරෝපයෙන් විසින් බොහෝ කාලයකට පෙර සිටම පිළි අරගෙන තිබෙනවා.

ලංකාවේ පැරණි වැඩ වසම් සමාජය තුළත්, 1818 දී සහ 1848 දීත්, යටත් විජිතවාදීන්ට එරෙහිව වචන කැරලි ගැසීම් ඇති වුණා. 1971 තරුණ අරගලය පිළිබඳව අපරාධ යුක්ති විනිශ්චය කොමිෂන් පැවැත් වූ විකල්පවේදක නඩු විභාග යේදී ජනතා විමුක්ති පෙරමුණ නම ආරක්‍ෂාව වෙනුවෙන් යොදා ගත්තේ ද ස්වභාවික නීතිය මත පදනම් වුණු මෙම අයිතිය යි. වචන විකල්ප නඩු විභාගවත් නොමැතිව 1989 දී ආරක්‍ෂක හමුදා කඳවුරු තුළත්, රහස් පවත්වා ගෙන ගිය වධකාරයන් තුළත්, විනිශ්චය දේශප්‍රේමී සන්නද්ධ බලකායේ අණසක යටතේත් ලඝු සම්පූර්ණයක්වත් (Summary Trial) නොපවත්වා ඝාතනයට ලක් කෙරුණ දස දහස් ගණන් ජනයා, තමන් විනාශ කරන්නට වන සතුරුට එරෙහිව නැගී සිටියේ ද මෙම අයිතිය පදනම් කර ගෙන බව පෙනේ.

දුම්රි ජනතා අරගලයට පදනම් වී තිබෙන ජාතික ස්වයං-නිර්ණා අයිතිය, මුලික වශයෙන් ඉහත දැක්වූ අයිතිය මත සකස් වී ඇතැයි කියවේ. ජාතික ස්වයං-නිර්ණා අයිතියක් හැඟවෙන්නේ වෙන්වීමට තිබෙන අයිතිය හැර අන් කිසිවක් නොවෙන බව පවතින තවත් මතයක්. රාජ්‍යයක වසන බහුතරය විසින් තෝරා පත් කරගත් ආණ්ඩුවක් වම රාජ්‍යයේම වසන අනෙක් ජන කොටස් වලට එරෙහිව අත්තෝමනික ලෙස හෝ ඔවුන් දෙවෙනි පුරවැසියන් ලෙස සලකා පාලනය කරන්නේ යැයි සිතමු. වචන තත්ත්වයක දී වම රාජ්‍යයේ සුළුතරයට කැරලි ගැසීමට අයිතියක් තිබේ ද? එසේ කැරලි ගැසීම අවසානයේ වෙනම රාජ්‍යයකට පදනම දැමීමෙන් කෙළවර විය නොහැකි ද? මෙම ක්‍රියාවලිය ජාතික ස්වයං-නිර්ණා අයිතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමක් ලෙස සැලකිය හැකි ද?

වෙනත් අය කියා සිටින්නේ, රටේ ආණ්ඩුව මොන පාලනයක් ගෙන ගියත්, වම ආණ්ඩුව තෝරා පත් කරගෙන ඇත්තේ රටේ බහුතරය විසින් නිසා සුළුතරය වචන ඕනෑම තත්වයක් වීද දරාගෙන සිටිය යුතු බවයි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය කියන්නේ බහුතරයේ පාලනය යැයි ඔවුහු කියති. වනෙන් සුළු ජන කොටස් මත බහුතරයේ ආධිපත්‍යය පිහිටුවා, ඔවුන් දෙවැනි පුරවැසියන් ලෙස තබා ගැනීම සඳහා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ද? එසේ නම් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට අවේක්‍ෂණ සහ සංතුලිතතා (checks & balances) අවශ්‍ය වන්නේ නැද්ද? රාජ්‍යයක් වන මර්දන බලය අවම ලෙස උපයෝගී කරගෙන වම රාජ්‍යයේ වසන මුළු ජනතාව පාලනය කරන්නේ නම්, වම රාජ්‍යය දුර්වල රාජ්‍යයක් ලෙස සලකනවාද? මේ ප්‍රශ්න වලට විවිධාකාරයේ පිළිතුරු ලැබෙන්නට පුළුවන්.

උදාහරණයක් ලෙස රුසියාවත්, පෝර්ටුගාලයත් අතර පසුගිය දා කෙරුණු යුද්ධය දෙස බලමු. ලිතුවේනියාව, ලැට්වියාව සහ එස්තෝනියාව අනුගමනය කරමින් පෝර්ටුගාලය 1991 දී ජනමත විචාරණයක් පවත්වා සෝවියට් සංගමයෙන් ඉවත් වී ගියා. ජනමත විචාරණයේදී

බොහෝ විට දැන් තිබෙන්නේ ලෝකය පුරාම, වකිනෙකාගේ දෘෂ්ටි කෝණය අනුව නොයෙකුත් ජාතිකවාදී සහ වෙන්වීම්වාදී ව්‍යාපාරයන්ට සහයෝගය දීමක් හා විරෝධය පෑමක් පමණයි. එක්සත් ජනපදයත්, රුසියාවත් ඇතුළු ඇතැම් රටවල් තමන්ගේ බල ප්‍රදේශයන් රැක ගැනීමටත්, අනෙකු බල ප්‍රදේශ දුර්වල කිරීමටත් මෙම ව්‍යාපාර සහ අරගල උපයෝගී කර ගන්නවා

ඇමෙරිකාවේ මැදින්වෙහි ද දැකියටත් තිබුණා. ඊට අවුරුදු දෙකකට පමණ තලින් පෝර්ටුගාලය ජන කොටස් සාමකාමී ලෙස පැවැත් වූ විරෝධතා සෝවියට් හමුදා යොදා මර්දනය කරනු ලැබුවා. සියයට අනුවත් පමණ පෝර්ටුගාලය ජන කොටස් සෝවියට් සංගමයෙන් ස්වාධීන වී යාමට පහසුව කැමැත්ත පල කළා. වනෙන් පෝර්ටුගාලය ජන කොටස් අතරින් පැවැත් වූ විරෝධතා නිසා අමිකාසියාවේ සහ දකුණු ඔස්ට්‍රේලියාවේ වසන, පෝර්ටුගාලය ජාතිකයින් නොවන බොහෝ ජන කොටස් ජනමත විචාරණය වර්ජනය කළා. පසුගිය දා ඇති වූ ගැටුම් පසුපස ඇමෙරිකාවේ වල ප්‍රයෝජන වර්ධනය කර ගැනීම පමණක් නොව කලාපීය සාධකත් බොහෝ සේ බල පා තිබෙනවා.

1991 පෝර්ටුගාලය ස්වාධීන වීමෙන් පසුව 'පෝර්ටුගාලය පෝර්ටුගාලය'ට පමණක් 'ය' යන ජාතිකවාදී ප්‍රතිපත්තිය රජයේ අළුත් නිල මතවාදය බව ප්‍රකාශ කෙරුණා. පෝර්ටුගාලය නොවන ජන කොටස් අතර වෙන් වී යාමේ ප්‍රවණතාවය ප්‍රේරණය කරනු ලැබුවේ මෙම තත්ත්වය විසින්. අමිකාසියාවේ සහ දකුණු ඔස්ට්‍රේලියාවේ වසන පෝර්ටුගාලය ජාතිකයින් නොවන ජන කොටස් මෙම ප්‍රවණතාවය අනුගමනය කළා. විශේෂයෙන්ම දකුණු ඔස්ට්‍රේලියාවේ වසන ජන කොටස් වලට අවශ්‍ය වුණ රුසියාවේ කොටසක් වන උතුරු ඔස්ට්‍රේලියාවත් සමඟ සමගි වෙන්නට. රුසියාවේ තිබෙන ඉහළ පිටත තත්ත්වයන් මීට ආර්ථික උත්තේජනයක් ලෙස බල පැවැ. මේ අනුව දකුණු ඔස්ට්‍රේලියාවරුන් සියයට අනුවත් පමණ රුසියාවේ පුරවැසිකමත් ලබා ගත්හ.

රෝස විප්ලවය මගින් 2003 දී, පෝර්ටුගාලයේ රාජ්‍ය පාලනය වෙනස් කොට මහාදිග් සාකච්චිල් බලයට ආවේ ඉහත කී ව්‍යාපාරණය තුළ. සම්ප්‍රදායිකව පෝර්ටුගාලය සහ කොස්සියාව, රුසියාවේ ආර්ථික, දේශපාලන සහ සංස්කෘතික බල ප්‍රදේශයට නතු වී සි තිබුණේ. පෝර්ටුගාලයරුත්, දකුණු ඔස්ට්‍රේලියාවරුත්, රුසියාවරුත් ක්‍රියේතියාති ඔර්තොඩොක්ස් ලබ්ධිකයින්. මේ සංකීර්ණ දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර ව්‍යාපාරණය වටහා ගන්නේ නැතිව මෙම ප්‍රදේශයේ මතු වුණ ජාතික ස්වයං-නිර්ණා අයිතිය පිළිබඳ අරගලය තේරුම් ගත

නොහැකියි. පෝර්ටුගාලයේ මහාදිග් සාකච්චිල් හේ ආණ්ඩුව වක්සන් ජනපදය සමඟ පවත්වන සමීප සම්බන්ධතාවයත්, ඉකෝනිස්ම හේටෝ (NATO) සංවිධානයට වකතු වන්නට පෝර්ටුගාලය දරන උත්සාහයත් මගයි වක්සන් ජනපදය පෝර්ටුගාලයට මුර්තමය, මුලකමය සහ ද්‍රව්‍යමය ආධාර සැපයීම, පෝර්ටුගාලය දකුණු ඔස්ට්‍රේලියාවට හමුදා ඇතුළු කිරීම, රුසියාවේ ප්‍රති ප්‍රහාරය සහ ඊට ඇමෙරිකාව දක්වන ප්‍රතික්‍රියාව ඇති වන්නේ. ලංකාවේ තිබෙන ජාතික ප්‍රශ්නයේ දී ඉක්මනින්ම තම බල ප්‍රදේශය තහවුරු කර තබා ගැනීමට ක්‍රියා කළ ආකාරය සහ ක්‍රියා කරන ආකාරය මෙහිදී මතක් කළ යුතුයි.

ජාතික ස්වයං-නිර්ණා අයිතිය තදින්ම විවාදයට ලක් වුණු කාරණයක්. වම අයිතියට පහසුව සහ විපක්‍ෂව නොයෙක් තර්ක විතර්ක පැන නැගී තිබෙනවා. වෙනම රාජ්‍යයක් ගොඩ නැගීමේදී පැරණි රාජ්‍යයෙන් ශේෂ වන ප්‍රදේශයේ වසන ජන කොටස් වලට අයිතියක් තිබේද? අනෙක් අතට පෝර්ටුගාලයේ සිදු වුණු පරිදි, රාජ්‍යයක් තුළ වසන විවිධ ජන කොටස් අවිනාද ලෙසම වකිනෙකා වෙත කැප වී සහජීවනයෙන් පිටත් වන්නේ නැත්නම්, වම රාජ්‍යයට නිසි පරිදි රාජ්‍යයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වන්නට පුළුවන්ද? වෙන් වීමට තිබෙන අයිතිය ක්‍රියාවට නැගුනේ නැතත්, වක් ජන කොටසක් විසින් වෙන් වීම සඳහා තමන්ට තිබෙන අයිතියට නිමකම් කියා සිටීමට වම රාජ්‍යයේ විකාබද්ධතාව බිඳ ගෙන්නේ යැයි කිව හැකි වේද?

මේ නිසා පවතින රාජ්‍යයන් විසින් අත්තෝමනික ලෙස වකි වසන ජන කොටසකට දෙවැනි පුරවැසියන් ලෙස සලකන්නේ නම් පමණක්ම වම ජන කොටසට වෙනම රාජ්‍යයක් සදා ගැනීමට අයිතියක් තිබෙන බව ඇතැම් අය පිලිගන්නවා. ඒ අනුව විවැනි කෘෂර පාලනයක් අනුගමනය නොකරන රාජ්‍යයක් තුළ වසන ජන කොටස් වලට වචන ස්වයං-නිර්ණා අයිතියක් තිබේයි ඔවුන් පිලිගන්නේ නැත. වනෙන් තවත් අදහසකට අනුව, වෙනම රාජ්‍යයක් සදා ගැනීමට තිබෙන අයිතිය කියන්නේ ජන කොටසකට තිබෙන කොන්දේසි විරහිත සහ නිරපේක්‍ෂ අයිතියක්. රාජ්‍යයක් සාධාරණ වකක් වන්නේ වම රාජ්‍යය විසින් පාලනය කරනු ලබන ජන කොටස් වල කැමැත්ත වම රාජ්‍යයට ලැබී තිබේ නම් පමණක් බවයි ඔවුහු පවසන්නේ. වම රාජ්‍යයේ පුරවැසියන්ට වෙන් වී යාමට නිදහසක් තැනන්නේ, ඒ හේතුව නිසාම ඔවුන්ට තම කැමැත්ත නිදහසෙන් ඉහත කළ නොහැකි යැයි ද ඔවුහු කියා සිටිනවා.

කැරලි ගැසීමට හා වෙන් වී යාමට තිබෙන අයිතිය ගැන වෙනුවට, දැනට ලංකාවේ ඔහු වී තිබෙන ප්‍රශ්නය, වනම් දුම්රි ජනතා ඉල්ලා සිටින ස්වයං-නිර්ණා අයිතිය පිළිබඳ ප්‍රශ්නය ගැන ඉදිරියේදී සාකච්චා කරමු.

ලියනලි බෝපහේ

LATROBE TAXATION SERVICES

14 DAY TAX REFUNDS

INDIVIDUAL RETURNS \$70

BAS/IAS and BUSINESS TAX RETURNS

LATROBE TAXATION SERVICES
 Bundoora
 Registered Tax Agent and Accountant

Contact:
 Mala: 9470 8241 or 0401 000 421
 Email: latrobetax@yahoo.com.au